

Sygn. akt V GC 90/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 października 2014 roku

Sąd Rejonowy w Ostrołęce V Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Maciej Mulewski

Protokolant: sekr. sądowy Emilia Górna

po rozpoznaniu w dniu 27 października 2014 roku w Ostrołęce

na rozprawie sprawy z powództwa

W. C. (nr PESEL:(...)), J. C.

(nr PESEL: (...)), Z. C. (nr PESEL: (...))

przeciwko

Towarzystwu (...) S.A. w W.

(nr KRS: (...))

o zapłatę 42.000,00 zł

orzeka:

1. oddała powództwo;
2. zasądza solidarnie od powodów W. C., J. C. i Z. C. na rzecz pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. kwotę 2.417,00 zł (dwa tysiące czterysta siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSR Maciej Mulewski

Sygn. akt VGC 90/14

UZASADNIENIE

Powodowie J. C. , W. C. i Z. C. , wspólnicy spółki cywilnej (...) z siedzibą w C. w pozwie skierowanym przeciwko Towarzystwu (...) S.A. w W. wnosili o zasądzenie od pozwanego solidarnie na ich rzecz kwoty 42.000,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania , w tym kosztami zastępstwa prawnego.

Swoje roszczenia powodowie wywodzili z łączącej strony od dnia 01 czerwca 2013 r. umowy ubezpieczenia OC/AC samochodu m-ki V. (...) rok produkcji (...) o nr rej. (...). Powodowie wskazali , że w nocy z 3 na 4 grudnia 2013 r. w miejscowości C. (...) gmina S. nieznanymi sprawcami po uprzednim pokonaniu zabezpieczeń dokonali zaboru w celu przywłaszczenia (kradzież w włamaniem) samochodu stanowiącego przedmiot umowy ubezpieczenia. Wraz z autem dokonano kradzieży dokumentów stanowiących własność W. C. oraz dokumentów rejestracyjnych pojazdu. W dniu 23 grudnia 2013 r. postępowanie przygotowawcze zostało umorzone w związku z niewykryciem sprawców. Dalej w pozwie wskazano , że w dniu 4 grudnia 2013 r. powodowie zgłosili szkodę pozwanemu. W dniu 22 stycznia 2014 r. pozwany odmówił wypłaty odszkodowania na rzecz powodów , z powodu utraty przez nich dowodu rejestracyjnego samochodu ,

powołując się na treść § 13 ust. 3 pkt 1 a Ogólnych Warunków Ubezpieczenia Autocasco Standard. Zdaniem powodów okoliczność na którą powołuje się pozwany nie miała żadnego wpływu na ustalenie odpowiedzialności za szkodę, bądź ustalenie lub zwiększenie rozmiaru szkody. Wysokość szkody została ustalona na podstawie łączącej strony umowy, jak również na podstawie wartości rynkowej auta w chwili jego kradzieży z włamaniem.

Pozwany Towarzystwo (...) S.A. w W. w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powodów na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa prawnego, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwany wskazał, że kwestionuje przedmiotowe powództwo zarówno co do zasady, jak i co do wysokości. Pozwany przyznał, że w chwili opisanego pozwem zdarzenia samochód m-ki V. (...) nr rej. (...) objęty był ochroną ubezpieczeniową na podstawie umowy ubezpieczenia Autocasco Standard, nr polisy (...). W toku postępowania likwidacyjnego pozwany ustalił w oparciu o treść zeznań ubezpieczającego złożonych w ramach zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, że ubezpieczający w nocy z dnia 3 na 4 grudnia 2013 r. pozostawił w przedmiotowym pojeździe bez nadzoru, dowód rejestracyjny tegoż auta. Okoliczność ta stanowi samodzielną przesłankę wyłączającą odpowiedzialność odszkodowawczą pozwanego w oparciu o § 4 ust. 2 pkt 2 OWU. Jednocześnie pozwany podniósł, że pozostawienie w pojeździe zaparkowanym w garażu nieposiadającym jakichkolwiek zabezpieczeń, dowodu rejestracyjnego auta, jest w świetle zasad doświadczenia życiowego zachowaniem rażąco niedbałym i stanowi naruszenie obowiązku przewidzianego w § 13 ust. 2 pkt 1 lit a OWU, mającym wpływ na ustalenie odpowiedzialności za szkodę oraz samej szkody, Uzasadnia to odmowę wypłaty odszkodowania zgodnie z § 13 ust. 6 OWU.

Z ostrożności procesowej pozwany wskazał, że w toku postępowania likwidacyjnego zlecił sporządzenie wyceny, zgodnie z którą wartość szkody nie przekracza kwoty 27.400,00 zł brutto. Zarzucił, że powód bezpodstawnie dochodzi kwoty 42.000,00 zł w oparciu o ustaloną w polisie sumę ubezpieczenia, stanowiącą wyłącznie zadeklarowaną przez ubezpieczającego wartość samochodu, według stanu na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia. Adekwatnym dowodem na wysokość szkody nie jest również rachunek zakupu auta, skoro wskazana w nim kwota nie stanowi rzeczywistej, rynkowej wartości samochodu w chwili zdarzenia, ale wartość pieniężną, za jaką w ramach swojej autonomii woli, ubezpieczający był skłonny nabyć przedmiotowe auto w 2011 r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

W dniu 31.05.2013 powodowie J. C. , W. C. i Z. C. zawarli z pozwanym Towarzystwem (...) S.A. w W. umowy ubezpieczenia OC i AC samochodu m-ki V.(...) rok produkcji (...) o nr rej. (...) na okres od 1 czerwca 2013 r. do 31 maja 2014 r.

, na warunkach szczegółowo określonych w treści polisy nr (...).

/ bezsporne, polisa nr (...) – k. 11-12 /

W/w pojazd powodowie zakupili w maju 2011 r. w Niemczech za kwotę 10.750,00 € i ujęli w ewidencji środków trwałych z wartością początkową ustaloną na kwotę 42.768,87 zł.

/ faktura z 29.05.2011 r. – k. 19, wykaz środków trwałych – k. 20 /

Przedmiotowy pojazd został skradziony przez nieznaną sprawców w nocy 3 na 4 grudnia 2013 r. w miejscowości C. (...) gmina S. , po uprzednim pokonaniu przez sprawców zabezpieczeń pojazdu.

/ bezsporne /

Przed kradzieżą samochodu powód W. C. pozostawił zamknięty pojazd na noc w garażu pobudowanym w stanie surowym otwartym (bez zamontowanych drzwi garażowych), usytuowanym na posesji w której zamieszkuje. Kradzież pojazdu powód stwierdził następnego dnia tj. 4 grudnia 2013 r. o godz. 7:00 , o zdarzeniu niezwłocznie zawiadomił Policję. Jednocześnie powód stwierdził brak dokumentów osobistych oraz dowodu rejestracyjnego

pojazdu . Wobec tego początkowo wyjaśnił Policji , że portfel z w/w dokumentami pozostawił w samochodzie. Następnie zmienił te zeznania wskazując że nigdy nie zostawiał dokumentów w samochodzie , nie wie jak doszło do utraty portfela z dokumentami . Mógł go zgubić na posesji po wyjściu z samochodu .

/ zeznania powoda W. C. – k. 117-118 , zdjęcie garażu – k. 46 /

Postępowanie przygotowawcze prowadzone przez Komendę Powiatową Policji w M. w sprawie kradzieży z włamaniem w/w pojazdu oraz przywłaszczenia dokumentów na szkodę W. C. tj. o czyny z art. 279 § 1 kk i art. 275 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk , postanowieniem z dnia 23 grudnia 2013 r. zostało umorzone z powodu niewykrycia sprawy przestępstwa . Decyzją z dnia 23 grudnia 2013 r. Starosta (...) wyrejestrował auto.

/ postanowienie KPP w M.. z 23.12.2013 r. – k. 13 , decyzja z dnia 23.12.2013 r. – k. 17-18 /

W toku postępowania likwidacyjnego powołany przez pozwane Towarzystwo rzeczoznawca komunikacyjny określił wartość rynkową w/w pojazdu na dzień szkody na kwotę 27.400 zł brutto.

/ wycena nr (...) z dnia 27.12.2013 r. – k. 47-48 , zeznania świadka A. B.- k. 113 v. /

Decyzją z dnia 22 stycznia 2014 r. pozwany Towarzystwo (...) S.A. w W. odmówił powodowi odszkodowania z tytułu kradzieży pojazdu m-ki V. (...) nr rej. (...) , powołując się na to że dowód rejestracyjny pojazdu został utracony w niewyjaśnionych okolicznościach.

/ decyzja pozwanego z 22.01.2014 r. – k. 14 /

Sąd zważył , co następuje :

W sprawie bezsporne było , że w okresie ochrony ubezpieczeniowej udzielonej przez pozwane Towarzystwo zgodnie z łączącą strony umową ubezpieczenia OC/ AC doszło do kradzieży stanowiącego przedmiot umowy samochodu m-ki V. (...) , rok produkcji (...) o nr rej. (...) .

Stosownie do treści art. 805 § 1 i 2 pkt. 1 k.c. przez umowę ubezpieczenia majątkowego ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie, polegające na zapłacie określonego odszkodowania za szkodę powstałą wskutek przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę .

Odpowiedzialność ubezpieczyciela wynikająca z umowy ubezpieczenia majątkowego obejmuje więc obowiązek spełnienia świadczenia pieniężnego tj. odszkodowania za szkodę powstałą w wyniku przewidzianego w umowie wypadku.

Pozwany Towarzystwo (...) S.A. w W. kwestionując swoją odpowiedzialność powoływał się na postanowienia § 4 ust. 2 pkt 2 i § 13 ust. 6 w zw. z § 13 ust. 2 pkt 1 lit a Ogólnych Warunków Ubezpieczenia Autocasco Standard , wyłączające zdaniem pozwanego jego odpowiedzialność odszkodowawczą.

Stanowisko pozwanego zasługiwało na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności przywołać należy treść wskazanych przez pozwanego postanowień OWU .

Zgodnie z § 4 ust. 2 pkt 2 OWU AC Standard (...) nie odpowiada za szkody polegające na utracie ubezpieczonego pojazdu w wyniku kradzieży w przypadku pozostawienia bez nadzoru w pojeździe lub w miejscu , do którego mają dostęp osoby nieupoważnione do korzystania z pojazdu , dowodu rejestracyjnego tego pojazdu , klucza , karty , lub innego urządzenia służącego do jego otwarcia i/lub uruchomienia.

W myśl § 13 ust. 2 pkt 1 lit a) OWU w przypadku szkody polegającej na kradzieży pojazdu , osoby o których mowa w ust. 1 (tj. Ubezpieczający , Ubezpieczony lub osoba upoważniona do korzystania z pojazdu w chwili powstania szkody)

zobowiązane są przekazać niezwłocznie do (...), w trybie uzgodnionym z pracownikiem (...) dowód rejestracyjny pojazdu i kartę pojazdu (o ile karta pojazdu została na ubezpieczony pojazd wydana). W razie niedopełnienia w/w obowiązku zgodnie z § 13 ust. 6 OWU (...) może odmówić wypłaty odszkodowania lub je odpowiednio zmniejszyć, o ile niedopełnienie to miało wpływ na ustalenie odpowiedzialności za szkodę, okoliczności zdarzenia bądź ustalenie lub zwiększenie rozmiarów szkody.

Zgodnie z art. 827 § 1 k.c. ubezpieczyciel jest wolny od odpowiedzialności, jeżeli ubezpieczający wyrządził szkodę umyślnie; w razie rażącego niedbalstwa odszkodowanie nie należy się, chyba że umowa lub ogólne warunki ubezpieczenia stanowią inaczej lub zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności.

Ocena, czy zachodzi wypadek rażącego niedbalstwa w rozumieniu tego przepisu, a także w rozumieniu postanowień ogólnych warunków umów wiążących strony stosunku ubezpieczenia, wymaga uwzględnienia obiektywnego stanu zagrożenia oraz kwalifikowanej postaci braku zwykłej staranności w przewidywaniu skutków, a więc uwzględnienia staranności wymaganej od działającej osoby, przedmiotu, którego działanie dotyczy oraz okoliczności, w których doszło do zaniechania pożądanego zachowania z jej strony. Rażące niedbalstwo, o którym stanowi art. 827 § 1 k.c., można przypisać w wypadku nieprzewidywania szkody jako skutku m.in. zaniechania ubezpieczającego, o ile doszło do przekroczenia podstawowych, elementarnych zasad staranności (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 listopada 2010 r., sygn. akt IV CSK 153/10, LEX nr 1232801).

W sprawie bezsporne było, że strona powodowa nie dopełniła określonego w § 13 ust. 2 pkt 1 lit a) OWU obowiązku przekazania ubezpieczycielowi dowodu rejestracyjnego pojazdu.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19 stycznia 2006 r. (IV CK 345/05) wyraził następujące stanowisko:

„W zdecydowanej większości przypadków brak możliwości przedłożenia kluczyków i dokumentów samochodu będzie dowodem na to, że ubezpieczony nienależycie zabezpieczył samochód przed kradzieżą. W takich sytuacjach ubezpieczyciel – powołując się na postanowienia o.w.u.u. – będzie mógł skutecznie zwolnić się od odpowiedzialności. Natomiast gdy ubezpieczony dołożył należytej staranności w zabezpieczeniu samochodu, a mimo to razem z samochodem pobawiono go władztwa nad dokumentami i kluczykami, o.w.u.u nie mogą zwalniać ubezpieczyciela od odpowiedzialności. Będzie tak m.in. wówczas, gdy samochód wraz z dokumentami i kluczykami został powierzony osobie godnej zaufania (np. komisantowi, przechowawcy) lub gdy zabrano go ubezpieczonemu razem z kluczami i dokumentami z dobrze zabezpiezonego garażu domowego.”

Okoliczności w jakich powód W. C. utracił portfel z dokumentami nie zostały jednoznacznie wyjaśnione. W toku postępowania przygotowawczego powód zmieniał zeznania w tym zakresie.

W ocenie Sądu zauważyć należy, że:

- postanowienie KPP w M. z dnia 23 grudnia 2013 r. o umorzeniu postępowania zostało wydane w sprawie kradzieży z włamaniem w/w pojazdu oraz przywłaszczenia dokumentów na szkodę W. C. tj. o czyny z art. 279 § 1 kk i art. 275 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk,

- w pozwie wskazano: „, wraz z autem dokonano kradzieży dokumentów stanowiących własność W. C. oraz dokumentów rejestracyjnych pojazd”/ k. 4 akt /.

Wyrok uniewinniający, jak i postanowienie o umorzeniu śledztwa są dokumentami urzędowymi w rozumieniu art. 244 (orzeczenie SN z dnia 17 kwietnia 1962 r., IV CR 796/61, RPEiS 1963, z. 2, s. 356; wyrok SN z dnia 18 września 1969 r., II CR 308/69, OSNC 1970, nr 7-8, poz. 130). Oznacza to, że powołane wyżej postanowienie Policji z dnia 23 grudnia 2013 r. o umorzeniu postępowania korzysta z dwóch domniemań prawnych, tj. z domniemania autentyczności (iż dokument pochodzi od osoby lub organu wskazanego jako jego wystawca, a zatem, że nie jest on sfalszowany) oraz

z domniemania zgodności z prawdą (iż zaświadcza on prawdziwy stan rzeczy). W sprawie istotne było drugie z tych domniemań , które nie zostało wzruszone przez stronę powodową , a wręcz przeciwnie – potwierdzone w pozwie.

W świetle w/w okoliczności , jak i zasad doświadczenia życiowego , uznać należało , że w rzeczywistości dokumenty zostały pozostawione w pojeździe , a nie zgubione na posesji , jak to wskazywał powód W. C. .

W ocenie Sądu orzekającego w niniejszej sprawie zachowanie ubezpieczającego (in concreto – powoda W. C.) należy zakwalifikować jako rażącą niestaranność, zwalniającą ubezpieczyciela w niniejszej sprawie od odpowiedzialności.

Takie stanowisko znajduje oparcie w poglądach judykatury. Przykładowo Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 30.01.2013 r. (V CSK 75/12 , Lex nr 1311857) wskazał :

„ Pozostawienie dowodu rejestracyjnego w pojeździe pozostawionym bez nadzoru jest kwalifikowane jako rażące niedbalstwo w ogólnych warunkach ubezpieczeniowych autocasco, stanowiących integralną część umowy. Takie unormowanie wzajemnych stosunków relacji pomiędzy ubezpieczycielem i ubezpieczającym, lub osobą na rzecz której nastąpiło ubezpieczenie, jest dopuszczalne w świetle art. 3531 k.c.”

Obowiązkiem każdego kierowcy jest zabranie z pozostawionego samochodu dokumentów i kluczyków , aby ograniczyć kradzieże samochodów .

Pozostawienie przez kierowcę (ubezpieczającego) dowodu rejestracyjnego w samochodzie, należy uznać za niedbalstwo w stopniu rażącym. Ubezpieczający nie dokłada bowiem wymaganej staranności w ochronie przed utratą samochodu, ale wprost ułatwia dokonanie kradzieży, jednocześnie utrudniając, czy wręcz uniemożliwiając, skuteczne poszukiwanie i odzyskanie pojazdu (por. wyrok S.A w Poznaniu z dnia 15.03.2013 r. , I ACa 135/13 , Lex nr 1314824) .

Kierując się w/w argumentacją Sąd przyjął zaistnienie w niniejszej sprawie przesłanek wyłączających odpowiedzialność pozwanego Towarzystwa (art. 827 § 1 k.c. w zw. z § 13 ust. 2 pkt 1 lit a i ust. 6 OWU i §4 ust. 2 pkt 2 OWU) . Dlatego powództwo należało oddalić .

Końcowo wskazać należy , że wartość szkody (ustalona w pozwie na kwotę 42.000 zł) nie została należycie wykazana przez stronę powodową , pomimo spoczywającego na niej ciężaru dowodu w tym zakresie . Sąd w pełni podziela tu zastrzeżenia strony pozwanej , które zostały poparte sporządzoną w toku postępowania likwidacyjnego wyceną prywatnego rzeczoznawcy komunikacyjnego. Wyceny tej strona powodowa w toku procesu skutecznie nie podważyła .

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Powództwo zostało oddalone , powodowie zobowiązani są zatem do zwrotu pozwanemu kwoty 2.417,00 zł tytułem kosztów procesu . Kwota ta obejmuje wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego i opłatę skarbową od pełnomocnictwa . Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika pozwanego ustalono na podstawie § 6 pkt 5 w zw. z § 2 ust.1 rozporządzenia MS z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie .

/-/ SSR Maciej Mulewski